

TELEGRAFUL ROMÂN

Telegrafu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiiu la espeditorul foiei, pe afară la c. r. poste cu bani și prin scrisori francate, adresate către espeditor. Prețu prenumeratiunei pentru Săbiiu este pe anu 7 fl. v. n. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 53.

ANULU XXII.

Săbiiu în 7/19 Iuliu 1874.

(tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. i. e. r. a. o jumătate de anu 4 fl. v. n. a. Pentru prime. și tieri streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se plătesc pentru întâia oară cu 7 cr. sirulu, pentru a doua oară cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. n. a.

Incunoscintiare.

Examinele de calificatiune atâtu pentru candidatii de preotia, câtu și pentru invetiatorii dela scôțele poporali, capitali și cetatiene s'oi se voru tîenê si în anul acest'la dela 25—31 Augustu cal. vechiu, — ceea ce prin acêst'la se aduce la cunoscint'ia publica spre sciintia și orientare.

Cei-ce dorescu a se însinâ la depunerea acestoru examine, au a-si asterne la Consistorialu archidieceșanu cererile lor instruite în întielesulu regulamente-lor aduse de sinodulu archidieceșanu din an. 1873 (a se vedea actele sinodali an. 1873 Nr. prot. 100 și 101 pag: 157 și 162.)

Săbiiu 2 Iuliu 1874.

Dela Consistorialu archidieceșanu gr. or.

Din Carlovitiu a sosit scirea telegrafica, ca congresulu cu 63 voturi a alesu Metropolitu pre episcopulu Budei Stoicovici. 7 membri s'au abtîenutu dela votu. Siedintiele congresului suntu suspense pâna dupa urmat'la decidere a Majestătiei Sele.

Principele Carolu cu famili'a sea a trecut dilele aceste prin Transilvani'a. La gar'a din Clusiu ne spune „Magy. Polg.“ ca a conversatu cu primariulu cetătiei Alecsiu Simon și cu capitanulu cetătiei Carolu Minorici. A întebatu despre populațiunea cetătiei Clusului, despre numerulu deputatiloru ei dietali, despre numerulu locuitoriloru români, despre starea universității și despre numerulu tineriloru romani cari frecuentăza universitatea. Dupa aceste a trecut conversatiunea la alte obiecte, a atinsu cestiunea junctiuniloru drumuriloru de feru dela care se ascêpta rezultate favorabili și pentru Romani'a și pentru Ungari'a.

Cu famili'a principelui mai calatoriă și fratele acestui'a Leopoldu. În suita erau ministrii Florescu și Boerescu, dômnele de curte, secretarii și servitorimea.

Dintre românii din Clusiu n'au fostu nimenea la gara cându a sositu principele.

Tient'a caletoriei principelui se dice a fi Franzensbad; dupa alte sciri dômni'a va caletori la insul'a Wight în Angli'a.

Principele Milanu alu Serbiei a fostu în 16 Iuliu n. în Ischl, unde dupa unele foi a facutu o visita Imperatului și Regelui Franciscu Iosifu. Alti sustieniu ca domnitoriulu Serbiei calatoreșce incognito.

Imperatulu Germaniei a avutu o primire pompoșă în Ischl. Dupa petrecere de o di a plecatu mai departe la Gastein.

Din Kissingen a sosit în decursulu septamănei unu numeru însemnatu de telegrame, din cari se vede, ca atentatulu asupr'a lui Bismark a facutu o sensatiune mare. Bismark mergea cu trasura deschisa la saline. Din multime a esîtu unu june înaltu și palidu, a radicatu unu terzerolu tîentindu la capulu principelui. Principele a observatu și a radicatu mân'a drêpta sa se apere. În aceluasi momentu a tunatu puscatura, Bismark lasă mân'a în josu și strigă: „M'a lovit!“ Omenii de pre promenada alêrga și prindu pre atentatoru, 'lu trântescu la pamentu, 'lu batu cu pumnii, cu betie, cu unu cuventu, eră pre aci sa-lu omôre deca nu veneau în graba doi gendarmi și lu scapau din manile multimei.

Bismark a telegrafatu singuru imperatului despre atentatu. Sêr'a a fostu la concertulu din salonulu de cura. Totu atunci i s'a facutu ovatiune cu unu conductu de facile grandiosu, la care ocașiune Bismark esî pre balconu multiami multimei pentru simpatihiele ce-i pastrêdia și dîse, ca atentatulu nu a fostu îndreptatu asupr'a persônei sele, ci asupr'a cauzei ce represinta.

Atentatorulu este unu sodalu, de meseria butnariu, din Magdeburg de nascere, membru alu unei reuniuni catolice din Salzwedel și se numesce Kullmann.

Se dă cu socotêl'a ca autorii intelectuali ai atentatului suntu ultramontanii din Germani'a.

O brosiura a aparutu de curendu în Posen de unu autoru necunoscutu.

Acêsta brosiura combate sistemulu dualisticu alu Austriei și documentêza ca salvarea și mărirea ei depinde numai dela egal'a îndreptățire a nationalitățiloru, care se pôte realiză numai prin sistemulu federalistu. La statorirea unei bune întielegeri, dice numit'a brosiura, suntu chiamati în prim'a linia polonii, deca ei aru abdice de a mei cochetă cu nemtii și cu ungurii și deca ei, polonii, aru inaugură o politica consecinta. Spre acestu scopu se cere impartirea Galitiei între poloni și ruteni, care aru dă ansa la următoarele propari a nationalitățiloru conformu teritoriiloru loru naturale pre care locuescu:

1. Grup'a: Polon'a-Rosa din Galiti'a, Silezi'a și Bucovin'a, providinta fia-care provincia cu camer'a sea provinciale în Tesin, Cracovi'a și Cernautiu, iêra tôte la olalta cu o camera centrale în Lemberg.

2. Grup'a: Magiara-slava-germana, care aru constă din Ungari'a, Croati'a-Slavoni'a și Transilvani'a cu camere provinciale în Zagrabi'a și Transilvani'a pentru sasi (?) iêra cu alt'a centrale în Pest'a.

3. Provinciile corônei Bohemiei: Bohemi'a-Moravi'a și Silezi'a fia-care cu camera provinciale și cu un'a centrale în Prag'a.

4. Grup'a slaviloru de sudu: compusa din Stiri'a Carinti'a, Carnioli'a Triesto, litoralele maritime și Dalmati'a asemenea cu camere provinciale și cu un'a centrale în Laibach.

5. Grup'a germăna, cu camerile provinciale de adi și cu „Senatulu imperiale“ din Vien'a a cărui competintia sa nu fia mai mare decâtu aceluor-alalte camere centrale din Prag'a etc.

În fine sfacerile comune sa se desbata și voteze de către delegatii singurateciloru camere centrale și astfel, dice autoriulu, s'aru poté asigură pentru slavi o majoritate precompanitiôria.

Diarulu magiaru „Hon“ intrêba pre autorulu, ca numai are și alte doreri de capu?

Noi înse întrebămu ca acest'a sa fia Eldorado politicu pentru care se esiofêza unii politici de ai nostri că pentru o dogma unica mantoitôria? Multiamimu frumosu, căci cu câtu e mai bunu federalismulu care sterge pre români cu totulu dintre cei vii?

Scirile din Ispani'a publicate în diarele straine dela 4 Iulie, vorbescu despre immormentarea maresialului Concha, care s'a facutu la 2 Iulie în present'ia maresialului Serano, a ministriloru și a unei multimi imense. Carlistii, concentrați în positiunile din jorulu Estelei, suntu în numeru de 38,000, dâra se speră a fi ba-

toti de armat'a lui Concha, care dispune de 106 tunuri. Carlistii au perdutu în dilele de 25, 26 și 27 Iunie 3000 ômeni. Cele din urma cuvinte ale maresialului Concha mărindu fara acestea „Mo la ante-garda.“ Unu oficeru radica cadavruulu și-lu apara în contr'a carlistiloru, cari voiau sa-lu rapêscă; silitu înse sa-lu parasêscă intervenira soldatiloru și-lu pusera într'unu locu sicuru.

Carlistii au ucisu pre ranitii republicani, multor'a le-au taiatu nasurile și urechile, iêra capetele le purtau în verfurile baionetelor. Aceste crime oribile suntu reprobate de intrêg'a presa spaniola. Guvernulu a decisu sa oprêscă ori ce represalii din partea soldatiloru a căroru furia este mare în fati'a esceselor comise de inimiici.

— Dupa câte se scriu din Germani'a diarului Mémorial diplomatique cestiunea Orientului preocupa mai multu de câtu ori cându pre cele trei mai puteri ale nordului.

În cele trei cabinete, se pare a fi domnindu parerea că sa se ia definitiv o hotarîre. Intrevederea imperatiloru Rusiei și Germaniei la Ems a datu ocașiune unui schimb de idei asupr'a acestui subiectu. Se crede ca aceeași cestiune a fostu agitata și cu ocașiunea visitei marelui duce Constantinu la Vien'a.

— „Fremdenblatt“ publica o telegrama prin care anunția ca a isbucitu o revolutiune la Tanger. O într'uire a consilieru straini a avutu locu spre a se concertă asupr'a mesuriloru de luat pentru protegierea conatiuniloru lor.

— Din Lisabon'a se raportêza cu data de 3 Iulie, ca pretutindeni se facu pregatiri pentru serbarea aniversarei triumfului monarchiei constitutionale asupr'a absolutismului. Serbările voru fi splendide.

Scolasticu.

(X) Domnule redactore! În dilele 23 ale curentei avui ocașiunea a fi prezentu la esămenile scôțelor elementari cu 3 clase din Zernesci, iêra în 24 la examinele scôțeloru centrali normali din Brănu. Resultatele dobândite de către invetiatorii ambelor scôle, respective responsurile eleviloru lor au fostu spre deplin'a mea satisfactiune astfel, ca le afliu demne a se luă o scurta notiția despre densesle în stim. d-vôstre diuário.

Voiu începe a aretă mai întâiu partile cele bune și voiu termină infacis'andu unele difecte cari le-amu esperiatu în invetiamentulu scôțeloru respective, și a nu defectu per eminentiam, carele se întempnă în invetiamentulu, nu numai alu scôțeloru amintite, ci în tôte scôțele nôstre elementari și chiaru gimnasiali, reali etc.: din intrêg'a archidieceșă și din intrêg'a metropolia. Cea dintâiu impresiune placuta 'mi causă numerulu frecuentu alu invetiatoriloru din diverse comune la examinele amintite. Interesulu acest'a din partea domnilor inv. ce este elu alt'a, decâtu o proba învederata despre nesvintiele loru de a-si înmulți și chiarifică necontentiunu cunoscintiele și esperintiele lor pedagogice.

Între clasele, cari au escelatu la examinele amintite, în cari s'au distinsu elevii mai multu, merita a fi însemnate clas'a III din Zernesci sub conducerea dîoi inv. B. și clas'a IV dela scôțele centrali normali dia Brănu sub conducerea

d-lui invet. R. Cetirea sigara, accentuarea corecta, distinctiunea propositiuniloru principali prin intonare, responsurile lor prompte în o limba placuta, în termini alesi, în diferitele obiecte de invetiamentu: în istoria, în geografia, în exercitii practice, în fisica și aritmetica, 'mi servira de o ilustratiune fidela a capacității și meritului d-lor invetiatorii dela scôțele amintite pentru progresulu eleviloru lor.

Dintre defectele, cari le-amu esperiatu la invetiamentu, merita a fi relevate 3 și adeca: În scôl'a din Zernesci propunerea a dou limbi straine, germăna și magiara în clas'a III elementara; iêra în clas'a IV din Brănu propunerea limbei latine pre lănga cea germana.

O impregiorare, ce i face pre elevi sa se lupte cu pré multe și mari greutăți, și sa pârda întru invetiarea de limbi straine tempulu celu pretiosu, care l'aru poté folosi mai mai bine cu studiulu limbei materne, cu exercitii practice, seu cu sciintiele naturali seu cu istori'a și geografi'a patriei.

Cu privire la clas'a III din Zernesci a-si fi de parere sa nu se propuna nici decum doue limbi straine, ci numai un'a, seu germăna, seu magiara, eu a-si fi pentru germăna din mai multe consideratiuni. Iêra câtu pentru clas'a IV din Brănu, suntu de parere ca studiulu limbei latine are sa fa cu totulu departatu din clasele normali.

Unu alu 3-lea defectu, celu mai notoriu, esperiatu nu numai de mine, ci de atâti și atâti barbali pedagogi, este invetiamentulu religiunei dupa nisce manuale cu totulu necorespondentiôrie, numai tempitôrie de minte.

Studiulu religiunei aru trebui sa fia obiectulu, care sa petrunda pre tôte celelalte, sa fia sufletulu invetiamentului. Dâra cum va poté fi elu acêst'a, deca religiunea se propune într'unu modu secu, dogmatisatoriu, dupa unu manualu confusu în idei și confusu în stilu. Cum va poté fi studiulu religiunei sufletulu invetiamentului, implendu-se capulu bietului elevu cu lucruri, cari nu le pricepe nici celu ce-le propune, nici acelu cărui a i se propunu.

Studiulu religiunei în clasele poporali elementari, că și în scôțele superiôre gimnasiali, reali etc. aru trebui sa se propuna într'unu modu viu, practic, că viêtia, nu că sciintia, deca s'aru poté fara că sa aiba elevii nici unu manualu.

Manualulu aru poté fi numai pentru invetiatorii respectivi. Se întielege, ca, pentru că religiunea sa pôte ajunge acelu scopu sublimu, ce-lu are în vedere, trebuit sa fia tractatu studiulu ei, nu din punctu de vedere dogmaticu, ci din punctu de vedere moralu. Dupa cum se propune astadi la noi mai pretutindinea religiunea, ea e pentru scolari mai multu o pētra de scandela, o pedeca simtita progresului intelectualu și chiaru moralu alu tinerimei scolastice, ceea ce nu s'aru paré a fi corespondentioru principiloru eterne, sante ale maiestrului religiunei și moralității Christosu. Dâra despre acêst'amai multe cu alta ocașiune.

Sa trecemu acum la efectulu, ce-lu produsera esămenile amintite asupr'a tuturoru celoru de fatia.

Poporulu satênu, barbati și femei, carele eră binisioru reprezentati, eră încântatu de responsurile filor și ficeiloru lor. Pre fetiele lor se putea vedé espressa o viua bucuria și mulțimire sufletêșă.

Dar nu numai poporul, a cărui judecată în chestiuni pedagogice nu poate fi cinosirică, ci inteligenții chiar, între care se aflau unele persoane distinse, cari modestă a nu ne ierta a le aminti aici, și exprimara în unu modu viu deplină loră multămită cu rezultatele dobândite în clasele amintite de ambele comune.

O impresiune multă placută mi-au cauzat la finea examenelor cuvintele corespondentilor adresate publicului ospitant de către onor. dnu parohu în Zernesci C., cuvinte, cari esind din inimă, au petrunsu la inimile tuturor.

Apreciate merita a fi și nămintele stim. d. inspectore districtualu G. pentru de a destepă și nutri interesul poporului de sub jurisdicțiunea sea pentru școle, pentru binele, ce rezultă din școle. Exemplu cel bun alu d-sele, că promovatoru alu cauzei școlare, amu doră sa-lu vedem imitatu și de alți dni inspectori din alte districte. Contactulu imediatu cu poporul, influințele d-loru inspectori asupr'a poporului, îi punu în pozițiune pre domniile lor, de a esoperă rezultate frumoșe pre tereaulu instrucțiunei elementari. Pănu accentulu pre instrucțiunea elementară. Școlile elementari au ajuns a fi astadi un'a dintre cestiunile cele mai însemnate, cari agităza spiritele barbatilor luminati inibitori de binele și progresulu omenirei. Starea loră bună sau rea este unu barometru siguru despre capacitatea de viață a cutărei sau cutărei națiuni, sau despre elabiciunea ei. Școlile populare suntu instrumentulu, cu care se cumpanesce greutatea specifică intelectuală și prin consecință forță materială și spirituală și valorea unu poporă că factoru ponderantu în opinia publică generală. În școlile populare se instruēza mass'a poporului, în școlile populare se lumineza simburile și se fortifica temelulu unu națiuni, — ele suntu prin urmare lucrulu principalu în oper'a cea mare de regenerare a unei națiuni; ele suntu fundamentulu tuturor institutiilor superioare; din ele se recrutēza elevi capabili pentru gimnaziu, școle reale și comerciale; în școlile populare, elementari și au tôte acestea ascunse rădăcinile lor. Se cuvine deci sa ne silim cu totii a răspândi prin cuvintu și fapta ideile salutare în poporulu nostru despre necesitatea școlilor se, se cuvine și se pretinde dela ori-ce

română cultu binesimțitoru a-si dă concursulu seu, fa-care după putință, la întemeierea, latirea, întreținerea și înflorirea școlilor noastre populare, că sa nu mai fie cu timpul nici o comună sătească, nici unu cătun rămanesc fără de școlă și nici unu român sau română fără a ști sa citească, sa scrie și sa socotească. Astadi cultur'a unu popor nu se mai măsura după numărulu cetățitoru și după numărulu școlilor se înalte, ci după numărulu și valoarea școlilor se populare, respective după numărulu acelor cari știu sa citească, sa scrie, și sa socotească. Poporele, cari numera mai puțin indivizi, cari nu știu sa citească și sa scrie, suntu cele mai culte, și acele cari numera mai mulți indivizi fără instrucțiune suntu cele mai inferioare în cultură. Sa ne adoperăm deci cu totii a capacitate pre popor despre folosulu celu trage elu dela școlă. Poporulu român este bun, inteligent, accesibil multor idei și capabil de multe reforme salutare, trebuie numai sa le înțelegă trebuie numai capacitate despre prețulu lor, despre binele cel mare ce rezultă din școlile. Poporulu român a dat probe, ca densulu acolo, unde s'a convinsu de folosulu unu lucru, a scrisu cu micu cu mare, a pusu umeralu, a creatu asiă dicendu din nimicu, și într'unu tempu foarte scurtu, lucruri mari, cari stocau astadi admirațiunea strainilor.

Dovēda suntu atâtea institute de creștere și lumina resarite într'unu tempu scurtu dela anii 48 și până în zilele noastre în multe comune cetățenesci și sătesci. Dovēda e și maretulu edificiu comunulu și totu deodată școlasticu din Brăno, ce stă sa se intrăca cu multe frumoșe edificii cetățenesci.

Nu potu încheia fără a-mi exprima cu as'a ocaziune deplină mea recunoștință tuturor invetitorilor din comunele Zernestilor și Branului și în genere tuturor invetitorilor poporului român, carele are grău a chemare a săd sementiele științei și moralității în inimile fragede ale junimeii școlare. Voi, invetitori ai poporului, suntuți, cari deschideți pōrt'a filorului, că sa intre pre dens'a în imperia luminei; voi dați în mâinile tinerimeii școl. facili aprinse, cari sa le lumineze, sa pōta umblă, fără sa se impedece, în întunereculu vieții. Vōue, adevărați reformatori, adevărați regeneratori ai poporului și

omnirei, vōue vi se cuvine deplină recunoștință pentru munc'a vōstră grea pre terenulu cel mai spinos. Nu vepera reu, ca serviciile vōstre pentru binele omenirei mai adese ori remanu uitate, nerecunoscute, ba prea adese ori desprețuite. Fapt'a cea bună, și ce fapta pōte fi mai bună decât a vōstră, pōrtă totu-dēun'a recompens'a în sine.

Căci ce sentimentu pōte fi mai satisfactoriu, decât convingerea unu invetitoriu, ca din sementiele aruncate cu profuziune de densulu resarū pre unu pamentu roditoru fructele cele mai bogate ale luminării, ale moralității, ale binelui și fericirei individulu, familiei, poporului și preste tōtu ale societății omenesci.

Diet'a Ungariei.

Budapest'a 8 Iuliu n. (Cas'a reprezentantilor) a resolutu astadi în desbaterea specială asupr'a legii electorali titulu și paragrafulu dintău. S'a discutat și asupr'a paragrafulu 2, dară resolvirea lui s'a amanat pre mâne.

Mai remarcabilu din discuțiunea de adi a fostu înainte de ordinea dilei dialogulu între E. Horn și ministrulu de finanțe asupr'a junctiunilor române. Horn aminti ca secțiunile voru luă la desbatere astadi după amēdi proiectele însemnate, cari transpunu cea mai însemnată linia de comunicațiune a Ungariei la societatea drumurilor de feru austriace. După cum spunu de regula foile cele mai bine informate, regimulu a cedat cu această ocaziune unei presiuni, de ore ce consortiulu respectiv a acordat jumetatea a două din imprumutulu de 153 milioane numai cu condițiunea, că sa se concesioneze linia Temistōr'a—Orșiov'a drumulu de feru austriac. Că deputatii sa fie orientați în această privință înainte de începere desbaterei asupr'a junctiunilor în secțiuni, ministrulu de finanțe este rogatu a responde la următoarele întrebări:

1. Este întemeiată scirea că jumetatea a două din imprumutulu de 153 milioane nu este încă depozitată sica consortiulu respectiv n'a datu decât anticipațiuni?

2. De este adevărată scirea această cum are de cugetu sa justifice ministrulu de finanțe primirea acestor anticipațiuni fără imputernicire deosebită? Cum va aplană densulu procederea sea cu le-

gea de imprumut și cu legea bugetaria?

3. De nu este adevărată scirea, are ministrulu de cugetu să subțerna înaintea Casei contractulu de imprumut?

Ministrulu de finanțe G h y c z y responde astfel: Nu știu, de este corespondentiu sa nu facu atentu pre ministrulu respectiv din capulu loculu într'unu casu cându se face o interpelațiune într'o cestiune atât de remarcabilă și încă într'o astfel de formă cătu fatia de o parte din trens'a e cine-va constrinsu sa răspunda îndată. Dealtmintează acest'a nu se pōte pretinde în sensulu regulamentulu de casa și eu trebuie sa me conformezu după acest'a. Dintre întrebările puse cele două din urma se referescu la modululu cu care s'a efectuitu articolulu de lege XIV din a. c., prin care amu fostu imputernicitu sa contragu unu imprumut. Onor. Casa sa-mi concēdă a rezervă răspunsulu la aceste întrebări până la tempulu cându voi avea ocaziune sa răspund mai pre largu și mai detaliat la acele.

Pentru a dovedi sinceritatea mea și cumca nu ascundu nimicu totuși voi sa răspund la o întrebare acum. Întrădeveru lucrulu stă astu-feliu după cum se împartășesce din mai multe părți, ca adevăratu consortiulu, cu care me aflăm în negociați, n'a ținutu tempulu de fatia destulu de favorabilu de a face o complanare definitivă asupr'a condițiunilor cu cari se contrage imprumutulu, și această din motive foarte considerabile, pre cari fără îndoială le ținū și eu de justificate. Contractările definitive s'au rezervat pre toamna. Este adevăratu că până atunci, consortiulu a anticipat acele sume, cari ne suntu de lipsa dorere! pentru că sa potem sustine bugetulu; relativu la emisiunea definitivă a imprumutulu înse se voru ținē abia în toamnă conferință și se va mediloci o complanare.

Trebuia să facu această declarațiune, că sa nu se dica, ca amu voi sa ascundu lucrulu cu intențiune și sa seduc astu-feliu Cas'a, ceea ce nici cându n'a fostu intențiunea mea, nu e nici acum și nu va fi vre-odată.

Cuvintele din urma rostite de Ghyczy fură aplaudate de întrég'a Casa. Horn se declara multămitu cu răspunsulu.

După acest'a P a c z o l a y interpelēza pre ministrulu de comerț, de este aplecatu a sterge libertatea vamală

FOISIORA.

Despre arderea cadavrelor (mortiloru).

(de Dr. I. Mog'a.)

Deslegarea unei întrebări importante, pre carea, după cum mi e cunoscutu, diurnistică noastră nu o a ventilat de locu său pre putienă, care ocupa și sparge capetele expertilor din tempulu presente, merita deci cu totu dreptulu atențiunea noastră și a fi adusă la cunoștință publiculu român, și a-lu face partasiu la acea idee, care taie atât de adencu în viața seculară, în sanctitatea religioșității și a datinelor lui ereditate.

Tempurile vechi trecute ne arată, cumca atâtă sepulcr'a (înmormentarea), câtu și combustiunea (arderea) cadavrelor au fostu la ordinea dilei, au rivalisat un'a cu alt'a, până cându cea din urma a disparut cu totul. Crestinii, iudații, mahomedanii, egiptenii și poporele stravechi americane și africane usitau eschisiv sepulcr'a. Arderea mortiloru, dedusă numai dela ide'a sublimă a puterei purgative a foculu, și trage originea dela germanii cei vechi. Dela ei o au învetați grecii și romanii cei dintău 4 seculi înainte de Christos, cei din urma o datēza dela caderea republicei romane. Celtii, etruscii și în parte și slavii au adoptat iera modululu acest'a.

Cenusi'a cadavrelor se puneă că o relicuă și suveniru sântu în urne de pamentu, care apoi se îngropau cu o pompă mare; chiaru și adi în multe părți ale Europei și în specia la noi se afla atari vase cu cenusia.

Trecutul ne predă arderea cadavrelor numai că unu act de ritu, care după ide'a de religiune a d feritelor popore se manifestēza în diverse moduri, prezentele abstrage de totu dela ide'a acest'a, elu privesce cestiunea acest'a numai din punctu de vedere sanitaru, igienicu, economicu, esteticu și chiaru și practic.

Epidemiile cele multe și furibunde, ce inunda și devastēza cu atâtă repediune și ageritate letală continentulu Europei și au bas'a loră principală în sepulcr'a cadavrelor.

Pamentulu nostru din di în di și numai prin putredineea loră se umple de gaze și alte materii organice stricaciōse, care parte comunicandu-se apei, cu care continuu vinu în atingere, parte evaporandu în aeru, se amestecă cu bentur'a, nutrimentulu nostru, și aerulu nostru cel-lu respirăm.

Dēca ne întrebăm, ce se întempla cu mortii nostri, cari se dau pamentulu, aflăm răspunsulu naturale, ca ei putrediescu, și putredineea nu e altu ce-va decât o împreunare a respectivelor corpuri cu oxigenulu, care produce o multime de gaze irascibile și alte animale microscopice periculōse, cari că atari iera urgēza și promovēza procesulu putreficacioru.

Animalele acestea au calitatea, după cum s'au constatat de ajuns prin experimentele și invențiunile mai nōue ale invetitorilor și omenilor competenți, de a fi caus'a tuturor bolilor lipicioșe en — și epidemice.

Sa nu ne mirăm nici decum, ca aflăm aici ap'a, aerulu, pamentulu și pu-

treduinea în conecsu an'a cu alt'a, lucrulu e pre naturale.

Dēca sapăm o fantāna, fie unde, asteptăm sa vină apa în dens'a, presupunem cu securitate presentia unor canale în pamentu cari se cruciaza și comunica în tōte părțile, nu numai paralelu cu suprafața pamentulu, dară și perpendicularu cu aerulu ce îmbracă pamentulu. Canalele său porii acesti'a suntu caus'a, ca internulu pamentulu corespunde cu suprafața lui, ca ap'a, gazele sub-stratele putredinei vinu în contactu an'a cu alt'a. Asiă e prea usioru de înțelesu, ca și ap'a unei fontani său riu contine materiele, care se afla în giurul lor, în vecinătatea lor, și ca acele materii impromută tōta influința loră periculōsă apei, și de ore-ce și posibilitatea evaporării e dată, și aerulu. De aici pre usioru se pōte deduce starea sanitară a unei populațiuni. Precum dară cîntirimele că locuri de sepulcr'a mortiloru, chiaru în acea măsura, potu fi retiradile noastre, gonoiulu nostru, aruncatorile noastre de corpuri organice isvōre de bōle, de epidemii periculōse.

Datin'a noastră generale de a îngropă mortii aduce prin urmare o infecțiune dăunōsă a apei, ce o bemu și preparăm tōte nutrimentele noastre, și a aerulu, cel-lu respirăm, de aceea deci sa salutăm totu cu entusiasm ide'a cea mare și epocală, ide'a, ce vrea sa-lu elupte astadi terenu în societatea omenescă.

Cîntirimele noastre în form'a și constituițiunea loră de adi voru per și în loculu lor se voru nasce monumente, ce suntu menite a redescupă memori'a către cei morți și a ornă și înfrumetă locașurile celor vii.

Cîntirimele noastre instruite cu atâtă simțu religiosu și de pietate suntu acele locuri, cari se tradēza de inimice și teribile vis-a-vis de existința genului omenesc, ele suntu sabia lui Damocle, care continuu stă ținută asupr'a noastră. Pericululu vecinătății loră nu se simte asiă de tare la noi, că în capitalele cele mari; acolo, unde pre tōta ziua se înmormenta o multime de cadavre, unde dezvoltarea gazelor și a corpurilor organice e latită, unde procesulu chimicu lucrēza continuu acolo și dăunele și periculunea se manifestēza într'unu modu mai vastu, mai înfricosu. De aceea aflăm în orășiele cele mari morburile infectioșe endemice.

Nu numai din punctu de vedere igienicu se recomanda arderea cadavrelor, dară și din alu pietății și estetice. Combusti'a și sepulcr'a în esența loră suntu egale, diferința jace numai în împreunarea mai iute sau mai încetu a corpulu cu oxigenulu —. Dēca comparăm arderea cu putredineea, asiă aflăm colo simbolulu eternității ddiēscului, ici, imputeciunea — stirvula. Ore e meritul și demnu pentru omu, carele e domnu preste tōte vietățile, carele cu rațiunea sea, cu înțelepciunea sea se apropia de Ddiēu, că mai bine sa se imparta, sa-lu manance viermi, decât sa se arunce, în brațiile flacării curățitoare? Cine posedă aici simțu mai nobil, mai estetic, cine comite unu act de pietate mai sântu, mai solenu, acel'a ce te arunca imputeciunei și putredinei, sau acel'a ce te respectă și te păstrează că o relicuă sacră și scumpă, te asiēdia într'o urnă frumoșă și te predă că o suveniru dulce posterității? (Va urmă.)

ce s'a concesi in anul trecut pentru cerealele ce se importă din România și Serbia? La această interpelare va răspunde ministrul cu alta ocazie.

Urmare apoi răspunsurile la mai multe interpelări. Ghyez relevă în răspunsul său la interpelarea lui Domahidy între altele, că acum pe timpul secerişului mai pot fi căi cândă alta data trebuie să sguđuim instituțiile de încasarea contribuției și ca prin această vom preveni mai bine abuzurile, decât comunitățile și comitatele și voru implorî datornița ce li o impune legea la încasarea contribuției. De altminteren ministrul va pedepsi aspru ori ce abuz.

Min. de justiție profitând de ocazia binevenită desvoldă în răspunsul său la interpelarea lui C. Tisza în cauză a regulamentului de carceri, că emisul său nu numai nu contrazice legii, ci ține înca contu deplinu de principiile umanității. Pentru disciplina să se preingrădească în carceri, mai cu seama la noi, cari avem mulți pușcări și putine temnițe corespunzătoare.

C. Tisza a declarat că nu pōte să cuprindă într'un moment o cōventare atât de estinsă, dară totuși făcî unele observații agere contră răspunsului pe care nu-lu ia spre știință. Majoritatea ia înse răspunsul ministrului la cōnoscință.

Căsa trecu apoi la ordinea zilei și începe desbaterea specială asupra novelei electorale. La titlu: „Proiectul de lege asupra modificărilor și suplinirii articolului de lege V din an. 1848 și art. de lege II alu Transilvaniei” Col. Tisza ia cuvântul. Oratorul acceptă titlul, precum și integritatea proiectu de base la desbaterea specială, pentru că nu voiesc, că unu parlamentu nou să se mai intrudască pe basea regulamentului electoralu vechi. După acestă se descarcă cu o ploia de satire asupra lui Mocari și între aplauzele ambelor centre din parlamentu lu sbicuesc cu scorpionii. S'a primit cu aplauz frereticu acelu pasagi din cōventare în care declară oratorulu, că nu va jefii țiență vîetiei se politice, salutea patriei, majorității din parlamentu și ca o opoziție care pune interesele de partidă preste interesele țierei și care nu pōte nici să uite nici să invetie, nu va aduce nici odată la majoritate sēu nu va aduce nici unu folos.

După acestă se primi titlul cu o majoritate prevalentă.

La paragrafulu primu: „De dreptulu electoralu se bucura toti cetățienii indigeni sēu naturalizați — afara de femei — cari au trecut preste anul 20 alu vîetiei și cōrespundă calificățiunei statore în paragrafi urmatori”, Majoros „Stuart Mill alu Ungariei” pledă pentru a se dă dreptulu de alegere și femeilor. Stănescu lu spinginesc, pre cāndă Szederkényi începe din capu istoria sufragiului universal și propune: fie care cetățienu onestu care a trecut preste 20 ani, să eșercieze dreptulu de alegere.

Babesi u făcādu concesii propune, să se de dreptulu de alegere ori și cārni cetățienu care solvesc contribuții de stat, a trecut preste 20 ani și e nepetatu (onestu).

Cas'a acceptă paragrafulu nemo-dificatu după testulu comisiunei.

La § 2, care tractă despre eșercierea dreptulu de alegere pe basea „dreptulu vechi” cere Orbanu pentru secui și Gozmau pentru nobili dreptulu de alegere „eternu”.

Fiindu tempulu tare înaintatu (2 ore d. a.) se închide ședința.

Ordinea lucrărilor

adunării generale XIV. a asociațiunei transilvane pentru literatură română și cultură poporului român ce se va țienē la Deva în 10 și 11 Augustu c. n. 1874.

Sedința I.

1. Membrii asociațiunei, adunați fiindu la 9 ore dimineața în locul destinat pentru țienerea ședințelor, alegu o deputațiune, spre a invită pre Escel. Șea dlu presedinte la adunare.

2. Presedintele ocupādu locul său, deschide adunarea.

3. Adunarea alege pentru portarea protocolului, 3 notari ad hoc.

4. Se alege o comisiune de 5 membrii, spre a cercetă socotelele și a raporta în ședința a II.

5. Se alege o comisiune de 3 membrii, care în întielesulu §§ 6, 8 și 9 din statutu, va conscrie pre membrii cei noi, va încasă taosele și le va subministra cassariului.

6. Se alege o comisiune de 5 membrii, care în întielesulu §-lui 23 lit. f., g. și h. din statutu, va preliminar bugetulu anului viitoru, și-lu va așterne adunării în ședința a II.

7. Se mai alege o alta comisiune de 7 membrii pentru eșaminarea și raportarea asupra altor motiuni așternute adunării gen. din partea comitetului asociațiunei, sēu a altor dintre dd. membri ai asociațiunei.

8. Secretariulu comitetului, raporta despre activitatea asociațiunei în decurgerea anilor 1872/3 și 1873/4, precum și despre rezultatele, ce s'au ajunsu printr'ea.

9. Cassariulu și controlorulu, așternu bilanțulu veniturilor și cheltuielilor anuale, și arată starea materiale a asociațiunei preste totu.

10. Bibliotecariulu raporta despre starea bibliotecii asociațiunei.

11. Presupunēdu-se, că lucrările e-numerate pāna aci, nu voru absorbi totu tempulu ședinței, restulu acelu se întrebuintă pentru citirea disertatiunilor, subternute de tempuriu la presidiulu comitetului.

Sedința a II.

1. Acestă ședința se începe cu cōtinuarea citirii disertatiunilor restante din ședința premergătoare.

2. Adunarea primesc și desbate raportele comisiunilor delegate în ședința precedentă.

3. Se aduc și se desbat proiectele și motiunile, ce se facu în privința asociațiunei.

4. Fiindu că trieniulu oficialilor și membrilor de comitet ai asociațiunei alesi, și respective realesi, la adunarea generală din Năseudu a eșpiratu: pentru acea adunare gen. procede la alegerea noilor membrii de comitetu și oficiali pentru cei 3 ani urmatori.

5. Se destina locul și tempulu celei mai de aproape adunări generale.

Sabiu în 23 Iunie 1874.

Comitetulu asoc. trans. pentru literatură și cultură poporului Transilvaniei. lui român.

Petițiunea grecilor.

Dle ministru alu cultelor și instr. publ. În secululu trecut foarte multi straini se asiediară în Pestă, cari amesuratu poteriloru lor, prin labore și avere lor au contribuț la aredicarea cōtinuă a urbei, sub scutulu legiloru Ungariei și pre lānga semtiulu amicabilu alu locuitoriloru în privința religiunei s'au semtitu totu mai bine, privindu mereu țieră acestă de patriă lor, și-au stabilitu aici permanente foculare lor; aici și-au dezvoltatu familiile, aici și-au crescutu copiii; — cu unu cuventu: se prefacură în cetățienii acestei patrie.

Dintre strainii colonizați mai multi erau grecii și asiă numiti macedo-romani din Turciă și Greciă, cari aducēdu cu sine semtiulu religiosu alu parinților, se alaturară comunității bisericesci Ilirice, sēu acum serbe, că la atare, care laudă pre Ddieu după ritulu bisericeii grecesci ortodocse, și asiă și putură implorî lipsele sufletesci în cultivarea credinței parinților lor.

Dară nu presă multu sporindu avere, și înmultindu-se numerulu lor, semtira lipsă de ași face biserica, după cum facură frații lor de unu sänge din Comaromiu, Jaurinu, (Arrabonă) Albă Regiă, Kecskemét, Crisiu-mare, Vatiu.

Asiă s'a intemplat că în 18 April. 1788 grecii și macedo-romani locuitori în Pestă se uniră, că despartindu-se de

eclesiă ilirica să-si edifice biserica în care cultulu divin precum tōte ceremonie bisericesci să se țiene eșchisivu și pentru totu-dēon'a în limb'a lor maternă (?) în limb'a greacă. Pentru realizarea acestei decisiuni cu subscrierea: „toti locuitorii de naționalitatea greacă din Pestă” petițiunara în 6 Nov. 1788 la locotenința reg în care dechiara, că de ore-ce în eclesiă ilirica, de care s'au țienut ei, cultulu divin nu se servece decâtu numai în limb'a ilirica, iera ei partea cea mai mare afara de limb'a greacă nu pricepu alta limb'a voiesc a eși din sinulu eclesiă ilirice și ceru permissiune a-si edifica biserica și a se constitui în eclesiă separată.

În 18 Dec. 1788 petițiunea se transpuse la comitatulu Pestei, și după ce s'au ascultat în privința acestă și episcopulu gr. or. din Budă, precum și senatulu urbei lib reg. Pestă, care fusese însărcinat cu investigarea — Judele primariu alu urbei Pestă ascultand pre cei interesați — înaintea preoților — raportulu despre rezultatu precum și petițiunea au subternut-o la locotenința r. care în 27 Nov. 1789 dede în principiu concessiunea pentru edificarea bisericeii.

În raportulu, pre basă cārni locotenința de concediunea edificării bisericeii — raportorulu jude primariu alu Pestei dechiara, că de-si între suplicanții cari doresc nouă eclesiă — suntu reprezentate trei naționalități, anume grecii, macedo-romani și bulgarii, totuși înaintea preoților lor facură acea învoielă, că în biserica lor de sine statatorie să se separe cultulu divin „totu-dēon'a să se țienă în limb'a greacă.”

Adnesămu aici cōsemnatiunea acelu 179 familii cari petițiunara dintru începutu pentru înființarea nouei comunități biser.

În clausula cōscrierei acestei se reamintesc, că în nou edificandă biserica cultulu divin să se celebreze în limb'a greacă.

Pre lānga condițiunile aceste petițiunarii se deobligară a suportă tōte sarcinele pentru zidirea și construirea bisericeii, și anume grecii au sucursu cu 32,464 fl. 20 xr. iera asiă numiti macedo-romani cu 17,401 fl.

Planulu înființării nouei comune bisericesci intempină îndată la începutu opusetiunei din partea episcopulu serbu.

Basă acestei opusetiuni eră incompatibilitatea basată pe divergența caracterului poporenilor de ambe naționalitățile principale unite spre înființarea eclesiă, incompatibilitate profetita înca de atunci.

Adnesămu declarațiunea eppulu Stratimiroviciu subternută la locotenința reg. în 6 Martie 1789, prin care nu numai contestă necesitatea zidirii bisericeii separate, dară impartind pre suplicanți în mai multe naționalități, aduce că deca ei nu se potu întielege cu asiă numiti rasciani, o de sigur, că nu preste multu se voru nasce între ei împărchări din punctulu de vedere naționalu.

Din asemenea cauză procede și metropolă din Carlovietu, cāndu în declarațiunea din 4 Maiu 1789, solicită opozițiunea la zidirea bisericeii, și refuzarea petițiunei.

Totu din acelu incidentu face eppulu Stratimiroviciu o declarațiune nouă în 30 Aug. 1789, în care pune pondulu principale pre desbinările ce se voru eșcă între aliații cei noi.

Aceste eră prospecte triste pentru cōsolidarea nouei comunități biser. compuse din elemente deschilinite; cu atât mai triste, că la începutu se facură unele eșperimentări ca subscriții, cari oferise daruri pentru zidirea bisericeii, nu preste multu le retraseră; precum documentă p. 9 din raportulu eppulu Stratimiroviciu.

Dară parinții în insușetirea lor cātra scopulu santu, aveau acea credință, că ideă sublimă va înlatră tōte pasiunile măriave, și se alipira cu tōta ardōrea sufletulu lor, și lucrara cu energia duplicată pentru realizarea acelei.

Le-au și succesa a înlatră obstacolele eșteriore dinaintea realizării scopu

lui și Majestatea Șea pre calea locoteninței prin rescriptulu său din 27 Nov. 1789 sub Nr. 45027 permise grecilor o petițiunari în principiu să pōtă zidi biserica și să-si țienă parochu separat, cu condițiunea, că planulu și spesele să se presinte înainte: — iera din partea locoteninței în 32 Ian. 1790 fu permisă definitivă despartirea de cātra biserica ilirica, zidirea bisericeii grecesci separate și constituirea comunității bis. grecesci separate.

Dobandind petițiunarii concessiunea zidirii bisericeii separate, nu întârziară a-si-o eșputi. Asiă nu preste multu castigara fondulu de acum sub Nr. 50 pre malulu inferioru alu Dunarei, din strada postă-vechiă și a porumbului împreună cu edificiulu de pre fundu în care improvizară o capela, în care cultulu ddiescu și tōte ceremonie se celebră de preotu grecu numai în limb'a greacă; după acea începura clădirea bisericeii, și nu preste multu o și edificara, în care cultulu ddiescu și tōte ceremonie fura celebră eșchisivu în limb'a greacă conformu învoiei lor, a concessiunei și a ordinațiunei supreme.

Asiă dară numai sub numele grecu, numai în numele grecu și pentru limb'a greacă se de concediunea pentru despartirea de cātra Iliri, pentru zidirea bisericeii separate, și pentru înființarea eclesiă independentă; macaru cāndă petițiunarii fuseră și macedo-vlahi.

Dară nici nu s'au potutu intemplă altcun, de ore-ce Vlahii de atunci din Pestă, cari acum se numesc „romani”, nici n'au fostu cōnoscuti: iera Macedo-Vlahii, precum atunci se țienē, asiă și astăzi se țien de greci, de celu mai frumosu eșemplu spre acestă servece comunitatea bis. gr. or. din Viena, a cărei membri de-si suntă Macedo-Vlahi, totuși nu s'au numit și nici se numesc altcun decâtu greci, precum și biserica lor este greacă. Nici — în biserica nici în școlă nu s'au servitu și nu se servecu de alta limbă, de cātu numai de cea greacă; — precāndu acei Vlahi, cari astăzi se numesc romani, — întru adeveru se numesc Kara-Vlahi, — Vlahi negri.

Macedo-Vlahii adică romani (Vlahi) n'au ltero proprie nici scrisōre, și precum în patriă lor (Macedoniă) asiă pretotindēna unde traiescu în școlile lor invetia limb'a greacă, în bisericele lor cultulu divin și ceremonie se celebră eșchisivu în limb'a greacă; în tōte afacerile lor comerciale de cōrespondință, în facerea chriso-velor și în alte procederi și afaceri oficiose se servecu numai de limb'a greacă; — limb'a, care o vorbescu în cerculu familiaru e unu amestecu din mai multe limbe, dară în cea mai mare parte cōsiste din limb'a greacă, iera cu limb'a română Kara-Vlahi nu e rudă de felu cāci pre acestă Macedo-Vlahi nici o întielegu.

Ba după documentulu alaturatu sub 14/4 ei, precum parinții și stramosii lor nu s'au servitu de alta limbă decâtu de cea greacă, asiă dară nu se potu numeră la alta rasă, decâtu numai la cea greacă.

Prin urmare numai acestă 'și atari Macedo-Vlahi au fostu cei ce s'au primitu de cātra grecii despartiti de Illyri, și cari au edificatu biserica greacă și au înființatu eclesiă greacă.

De aici urmēza, că în documentulu facutu cu ocaziunea depunerii fundamentulu, precum și în alte documinte este eșpresu cu cuvinte, a cārora întielesu nu se pōte trage la îndoielă, că numai greci și Macedo-Vlahi s'au unitu într'o eclesiă.

Depunēdu-se fundamentulu bisericeii grece în an. 1791 se face inscripțiunea și în pētră fundamentale: că biserica acestă este zidită de națiunea greacă și Macedo-romani, ambele de aceeași confesiune.

În 1802 facură contractulu, în care la punctulu primu se anunț, că preoții „în administrarea darurilor și a sacramentelor și în tōte ceremonie îndatinate la cultulu ddiescu să se servecu de limb'a greacă, de limb'a, de care

s'au servitu parintii si stramosii ambelor nationalitati atatu in cauzele bisericesti, catu si in cele politice, si de care s'au servitu pana in diu'a de astadi. Si ca sa faca si mai evidenta divergentia intre Macedo-Vlachi si alti Vlachi in privinta limbii, cu acesta ocaziune, candu se pertracta asup'a nămirei unui alu doile preotu, nimeni nu i-a plesnit prin minte sa cugete la alta limba in cultulu divin, de catu la limba greca, pentru acest'a s'a si stipulatu precisu, ca preotulu vlachu trebuie sa fii de origine Macedo-Vlachu. Cu unu cuventu: infintiara eclesia, de a carei limba oficiosa fu statorita prin contractu cea greca.

(Va urmă)

Mesagiulu maresialului Mac-Mahon.

Candu d-vost'ra prin legea din 20 Novembre a-ti incredintiatu puterea executiva in manile mele pre siepte ani, a-ti voit' sa puneti mandatulu meu afara de marginile ori-carui atacu, a-ti voit' sa dati o asigurare intereselor, care este necesara si care prin institutiunile cele precare nu se pote ajunge. Votulu adunarei nationali mi-a impusu mari indatoriri, pentru care amu sa respundu inaintea Franciei si dela care nu me pot' subtrage sub nici o impregiurare; acestu votu mi-a datu drepturile de cari me voi' servi totu deun'a spre binele tieiei. Poterile ce mi le-ati acordatu mie au o durata anumita. Increderea d-vost're le-a facutu nerevocabile. Prin acea, ca d-vost'ra mi-ati determinatu aceste imputerniciri, a-ti voit' totu odata sa ve marginiti dreptulu de suveranitate. Aceste potestati, a caroru terminu nu se pote prescurta, le voi' intrebuintia ca sa le aperu cu mediloele cu cari sunt' investitu prin legi.

Astu-feliu voi' corespunde asceptarei si vointiei adunarei, care punendu-me pre siepte ani in fruntea regimului, a voit' sa creeze o potestate tare, duratoria si respectata. Legea din 20 Novembre inse va trebui sa se completeze. Adunarea, care a promis a oferi potestatilor mediloele necesari, nu pote sa cugete ca sa abdica de indatorirea sea. Dens'a sa-mi conceda astadi a-i reimprospeta in memoria acest'a in modu urgentu, si a pretinde o repede implinire. Tier'a doresce o organizare a potestatilor publice si acesta organizare va fi unu gagi pentru stabilitate! Cestiunile rezervate trebuie decise. Amenari noue prin prolongirea nesigurantei voru impedece lucrările si voru periclitat bun'a stare. Patriotismulu adunarei nu se va obosi de indatoririle ce sunt' inca de implinitu. Ea va da tieiei ce-i detoresce si ce acest'a pretinde. In numele intereselor celor mai mari ve conjuru sa ve indepliniti oper'a si sa consultati fara intardiare cestiunile cari nu pot' sa remana si mai departe nedecise.

Cu aceeasi responsabilitate inse va implini adunarea si guvernulu tote ce li se voru impune. Cea mai imperiosa datorintia inse consta in acea, ca prin institutiuni anumite sa se asigureze tieiei: pacea, siguritatea si liniscea de care are lipsa.

Eu insarcinez pre ministrii mei ca fara intardiare sa faca cunoscutu comisiunei constitutiunali punctele pre care credu a se basat mai cu preferintia.

Cincu-mare, in diu'a de St. Petrusi Pavelu.

Parastasu. Diu'a santiloru Apostoli Petru si Pavelu, se serbeza in opidulu nostru si giuru cu deosebita solenitate, putemu dice cu adeveratu cuventu, de toti crestini comunu nostre bisericesti. — In preser'a dilei acestei insemnate se adunara crestini cu totii, micu si mare dela lucrurile de campu, la care petrecura cu septemăile, luandu parte la servitiulu divin de dimineta si la sant'a liturgia, ca sa multamiesca creatorelui

pentru tote darurile reversate asup'a osteneleloru economiloru de campu.

Comitetulu bis. tienendu contu de acesta impregiurare, s'a vedutu indemnatu a transpune celebrarea parastasului anuale pentru odihna eterna a Marelui Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu, de pre Dumineca din 16/28 Iunie a. c. pre diu'a SS. Apostoli Petru si Pavelu, ca crestini nostri cu totii sa pota lua parte la acestu actu funebrele intru odihna in Domnulu a repausatului Archieppu si Metropolitu Andreiu.

La sunetulu campanieloru alergara crestini nostri piosi cu totii la sant'a biserică, ca cu ocaziunea serbarei SS. Apostoli sa verse lacrimi de recunoscentia pentru marele nostru Archipastoru, care ne-a iubit pre noi ca unu adeveratu pastoru sufletescu radicandu ne din starea cea deplorabila la acelu nivelu de a putea mai usoru inainta in cultura si civilizatiune, cu cele-lalte natiuni sorori din scump'a nostra patria.

Dupa seversirea santei liturgii se puse din partea presidiului comitetului icon'a repausatului Metropolitu Andreiu pre mesa langa coliva si s'a inceputu apoi servitiulu funebrele.

Ambii preoti asist'ra la serbarea acestui parastasu, la a carui fine presedintele comitetului d. M. B. dupa o scurta introducere au reproducu cu voce inalta si cu ochii plini de lacrimi escelent'a cuventure funebrele tienuta in 16/28 Iunie a. a. cu ocaziunea parastasului anuale de Par. Archimandritu si Vicariu archiepiscopu Nicolau Pope'a in opidulu Resitari la mormentulu Marelui Archieppu si Metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a.

Acesta cuventare a petronsu animole evlaviosiloru nostri crestini asi de tare, incatu multi lacrimile nu le mai poteau suprima de pre fatia, care la finea cuventarei s'a potentiatu candu s'a rostitu rogaciunea:

„Iera tu parinte Andreiu, tu angeru din ceru tramisu pre pamentu pentru binele omenimei, primesce acestu obolu micu alu nostru, fiindu convinsu, ca vine din animole cele mai sincere.

„Tu nu credi! Asia de tare Te-a desgustatu lumea nostra?

„O! mare Andreiu! Spiritulu Teu planedia asup'a nostra, uita-te si vedi multi-mea filoru Tei sufletesci cum plangu dupa Tine. — Uita-Te Parinte, ce doliu mare, ce rana afunda, ne infipse mörtea Ta prea tempuria! Dara bucura-te totu odata, pre fericite Andreie, in ceru cu angerei, caci sementi'a aruncata de Tine, a caditu pre pamentu bunu, ea va aduce fructe bune, fructele dorite de Tine. — Fii siguru Parinte presantite „ca nu te vomu uita, nu, nu vomu uita in veci pre prea demnulu nostru Archieppu si Metropolitu Andreiu celu Mare.“

Cu aceste parastasulu anuale pentru fericitul si neuitatulu Archieppu si Metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a s'a finitu, aratandu-se la dorintia evlaviosiloru nostri crestini icon'a cea mare a inaltu defunctului, caci forte putieni au avutu norocirea de a-lu cunosce pre Esclenti'a Sea in persona.

Incheiamu dle redactoru aceste renduri cu espres'a si repetit'a nostra dorintia, ca ven. Cons. arch. sa binevoiesca a face dispositiunile necesari, ca portretulu „Marelui Andreiu“ sa se distribue tuturor bisericeloru nostre cu unu pretiu moderatu si intr'unu formatu convinsu; precum si a mecenatului bisericei nostre a fericitului Emanuil Gojdu.

Precum s'a serbatu parastasulu anuale in Cincu-mare, cu acea solenitate si pietate s'a celebratu si in giurulu nostru.

Varietati.

— Conferintia sanitara internationale din Vien'a a inceputu sedintiele sele. In un'a din sedintie s'a discutat, deca Indi'a este sorgintea epidemiei colerice, reprezentantulu Engletereii a sustienutu

ca acest'a nu e constatatu si ca prin mesurile luate s'au imputenatu reulu acolo; iera d no Hirsch, profesore alu Universitatii din Berlinu, a sustienutu din contra ca Indi'a este vatr'a epidemieloru si ca de acolo se strage epidemia colerei.

Conferintia s'a pronuntiatu ca numai in Indi'a cholera este endemica si ca de acolo se adoce si in Enrop'a.

D. Dickson, reprezentantulu englesu a datu asigurari despre mesurile sanitare ce s'au luat in Indi'a spre a se imputenia reulu.

Membrii conferintiei au fostu invitati la 6 Iulie la unu prandiu la imperatulu.

Ordine noua pentru rezervisti. Dlu ministru pentru aperarea tieiei a creatu o ordine noua in privinta convocarei rezervistiloru pentru armata la exercitiile in arme pre anulu curinte. In locu de a se convoca rezervisti cari aru urma dupa 1, 3 si alu 5-lea anu de reserva se voru convoca la exercitiile de toamna pre anulu cur. rezervisti din a 2, 4 si 6-le anu de reserva, astfelu incatu de asta data vine rendulu la aceia, cari s'au asentatu in anii 1869, 1867 si 1865.

De ore-ce inse rezervisti convocati pre anulu trecut s'au demisu din caus'a colerei dominante cu acea observare, ca nu se voru mai convoca spre a indeplini exercitiile netienute, asi aceia trebuie spre a delatură ori-ce dificultate, bine informati din partea deregatoriiloru politice, ca schimbandu-se ordinea de convocare pentru rezervisti, convocarea de estu tempu nu e a se privi ca o indeplinire a exercitiiloru suspendate din anulu trecut, ci ca inceputulu unei ordini noue — turnus nou. —

Avisu. „Procedur'a cartiei funduarie“ de Grigoriu Tamás Miculescu prin asignatiune postale se pote procura deadreptulu dela autoriu din Siomeut'a-mare.

(†) Petru Manu, consiliariu reg. de finantie in pensiu, cu soci'a sea Eufemi'a Manu nascuta Piposiu in numele loru, a nepotei loru Eufemi'a Caton'a si a celoru mai apröpe consangeni si afini ai loru, cu anim'a franta de durere anuncia tuturor amiciloru si cunoscutiloru, cumca multu amata loru fiica respective mama, nepöta si verisiöra, **Eufemi'a Manu, vedova** dupa Georgiu Caton'a, fostu avocat si inspectoru alu dominiului metropolitanu gr. cat. din Blasiu, in urm'a unui morbu greu, in anulu vietiei sele ala 26-lea, impacata cu creatorele seu, a adormtu in Domnulu la 9 Iuliu 1874 st. n. 2 ore d. a.

Remasitiile pamentesci ale repausatei s'au asiediatu spre odihna eterna la 11 Iuliu 1874 la 4 ore d. a. in cripta familiara din Hondolo. Fia-i tiei rana usiöra si memoria binecuventata!

† Veduv'a Iosefin'a Vaid'a nascuta Jenei si fiulu Emiliu Vaid'a studente de a 7-a clasa gimnas. in numele lor si alu consangeniiloru, cu anima plina de intristare adencia anuncia, cumca neuitatulu, bunulu consorte si respectivmente parinte dulce **Michael Vaid'a de Soosmezö** adjunctu de protocolistu in pensiu alu fostului guvern reg. transilvanu, adi Marti, in 14 a lunei curente, dupa amediadi la 5 ore in urm'a unui morbu greu si indelungatu, providutu fiindu crestinescu cu s. sacramente ale moribundiloru, linu s'a mutat la cele eterne, in anulu ala 60-lea ala vietiei, si ala 31 lea ala fericitei sele casatorie.

In adormitulu au perdatu veduv'a pre celu mai bunu consorte credinciosu si grijitoru. — filiulu pre celu mai bunu parinte iubitoru, — consangienii si amicii unu consangienu onestu, bunu, si amatoru, — natiunea romana din care s'a trasu, una membra catra dens'a pururea fidele, — ier' potri'a unu filiu credinciosu, laboriosu, carele in tempu de 36 ani i-a servitu cu fidelitate ca oficialu.

Remasitiile terestre se voru petrece in cimeteriulu comune Joi, in 16 a lunei curinte, dupa amedi la 5 ore, dupa ri-

tulu greco-cat. in Clasio dela coartirulu seu de sub n. 4 din strad'a muzeului.

Spre a-i presta acesta onöre ultima prin acest'a suntu invitati cu tota onörea toti concangentii, cunoscutii, alti doritori de a participa.

Binecuventata sa fii pulverea adormitului in domnulu! Sa-si dörmă in pace somnulu eternu!

Cin si n in 14 Iuliu 1874.

Istori'a revolutiunei romane dela 1821, asteptata de multi ani cu mare doru, scrisa de C. D. Aricescu, directoru alu arhiveloru statului, cunoscutu din mai multe scrieri ale sele, publicate in prosa si in poesia. Acesta s'a tiparitu in Craiova, in editur'a tipografiei romane G. Chitiu si I. Theodoreanu 1874, in doue volume, formatu mare ca de lecsionu. Vol. I. cuprinde insasi istoria, scrisa intr'o limba, pre care o pote intielege ori-cine, iera nu numai literatii; autoriulu e petronsu de amörea adeverului, ca si de foculu sacru alu libertätiei nationale in sensulu sublime alu cuventului. Portretulu lui Teodoru Vladimirescu, erou si martiru alu patriei si natiunei, insotitu de biografi'a lui, sta in fruntea istoriei, insotita de alte biografii, cum a generariului rusescu Alessandro Ipsilantis, capu alu revolutiunei grecesci, apoi a episcopului Ilarionu, capitani Iordache, Sav'a, Caravi'a, Farmache, Jianu, Carjaliu, Vol. II. cuprinde documentele la care se provöca autoriulu in istoria sea. Ori-cine va lua in mana acesta istorie a primei regeneratiuni nationale produse prin sabia, nu o va depune pana la ultim'a pagina. Pretiulu 10 lei, (la red. Transilvaniei numai cu 8 l. n. seu 3 fl. 60 xr. v. a.)

Ori-care va lua in mana istoria scrisa de dlu Aricescu, va tienē alaturea si vietia lui G. Lazaru, scrisa de dlu P. Poenariu.

Burs'a de Vien'a.

Din 5/17 Iuliu 1874.

Metalicele 5%	70 40
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	75 55
Imprumutulu de statu din 1860	109 75
Actiuni de banca	979 —
Actiuni de creditu	110 90
London	233 75
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	76 25
„ „ „ Temisiorene	75 50
„ „ „ Ardelenesci	73 25
„ „ „ Croato-slavone	79 —
Argintu	104 —
Galbinu	— —
Napoleonu d'auru (poli)	8 86 1/2

Celu mai nou si mai mare depositu de orolöge in Sabiu.

la

IOHANN BUSCHEK

orologieru,

Uliti'a Cisanadii Nr. 16 vis-a-vis de Hotelulu: „La Corön'a Ungariei“.

Recomenda orolögele sele de auru si argintu de I calitate, de Genf, alese personalmente si probate prin oficiu, cu garantia de 1-2 ani.

Orologie de argintu cu cate fl. 13, 14, 16, 18, 20, 24, 26, 28, 30—40.

Orologie de auru cu cate fl. 28, 30, 32, 34, 36, 40, 45, 50, 60, 70—150.

De I calitate orolöge cu pendulu, o decöre pentru ori-ce locuinta cu cate fl. 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 44, 46, 50, 60, 70—150.

Orolöge de biroulu francesu, de marina si desteptatorie (Wecker) etc.

Lantiuri de aur si argintu, probate prin oficiu si adeca: Lantiuri de argintu cu cate fl. 3, 4, 5 pana la 12, de aur: Lantiuri de gatu cu cate fl. 32, 34, 36, 40, pana la 80 si 150.

Reparaturele se facu dupa modelu celu mai nou solidu si cu garantia de unu anu.

Pretiuri curinte mai detaiatu gratis et franco.

(3—20)